

«Маючи таку молодь -
я спокійний за нашу державу» *

Спілкуватися з В'ячеславом Брюховецьким - справжня насолода. Людина надзвичайно широкого світогляду, глибокої ерудиції та енциклопедичних знань, з тонким відчуттям гумору та чіткою власною політичною позицією, професор Брюховецький легко входить в контакт із співрозмовником і при цьому говорить про складні проблеми простою й усім зрозумілими словами.

- Нашу розмову я хочу розпочати з питання, яке цікавить дуже багатьох наших читачів, а саме: яким чином можна переказати кошти на будівництво Студентської бібліотеки Києво-Могилянської академії та як взагалі фінансово допомогти очолюваному Вами вищому навчальному закладу?

- Такий рахунок відкрито, і чеки можна виписувати на ім'я: Kyiv-Mohyla Foundation of America та надсилати їх за адресою: P. O. Box 46009, Chicago, IL 60646-0009, або ж переказувати кошти на рахунок № 100640000 в Українсько-Американській Федеральній Кредитовій спілці «Самопоміч». З цими питаннями можна звертатися тут, у Чикаго, до президента цієї фундації Ігоря Вислоцького. Список жертводавців дуже довгий, але для нас головним є ще й те, щоб кожен подав своє ім'я, яке буде увічнене на спеціальній стіні бібліотеки. Нам ідеться про те, щоб ми не загубили жодного прізвища, і щоб всі, хто нас підтримує, були згадані.

• Універсум. - 2005. - № 5-6. - С. 22-26.

Будинок, який ми придбали під Студентську бібліотеку, має цікаву історію. Це навіть не один будинок, а два, з'єднані в різний час, в різних площинах, і він прилягає до давнього будинку Галшки Гулевичівни, яка колись започаткувала Києво-Могилянську академію. Цей будинок нам був переданий за постановою Кабінету Міністрів з дивним формулюванням: «Будинок ми вам передаємо, але кошти шукайте самі». Як ви знаєте, ми десять років були в опозиції до уряду за часів президентства Кучми, і тому нам так і передавали. На жаль, держава не запланувала жодних коштів на цю будівлю. Але, може, в цьому є своя перевага. Сьогодні гроші важко знайти, зате ми збудуємо бібліотеку всього українського народу, і кожен зможе долучитися до її будівництва. Ми вже маємо половину грошей, давіть трохи більше. Як я вже згадував, один мільйон доларів подарував нам відомий американський меценат українського походження пан Антонович з Вашингтона. Ні столична адміністрація, ні уряд не дають нам коштів. Та ми розуміємо, що сьогоднішній уряд і без нас має достатньо клопотів, над якими треба добряче поламати голову. І я певен, що ми самі подолаємо ці проблеми.

- Меценатство у всі часи було популярним явищем в Україні. Митрополит Петро Могила, гетьмани Петро Сагайдачний, Іван Мазепа, Павло Полуботок, а у двадцятому столітті родина Терещенків - завжди були щедрими благодійниками освіти і мистецтва. Чиї імена Ви можете назвати в сучасній Україні та чи є такі меценати сьогодні взагалі?

- Такі спонсори, безперечно, є. І дуже приємно, що в Україні меценатство набуває поширення. З'являються люди, які розуміють, що підтримувати освіту, культуру, мистецтво - просто необхідно. Я б міг назвати Миколу Кравця, директора «Київгуми», Ярослава Микитина з Каховки, що на Херсонщині. До речі, про Каховку. У цьому місті є завод, яким може гордитися будь-яка країна світу. Фактично він є монополістом у галузі створення зварювального обладнання, а його директор Ярослав Микитин є палким прихильником Києво-Могилянської академії. Є дуже багато людей та фірм, з якими легко співпрацювати. Тож, як бачите, традиції меценатства відроджуються. Інша справа, що, на жаль, українське законодавство поки що не стимулює такі речі. Але я сподіваюся, що, нарешті, у нас може буде не тільки український уряд, перший за духом український уряд, а й український за духом парламент. І тоді будуть ухвалені відповідні

закони, які стимулюватимуть меценатів щедро офірувати на різні благодійні цілі.

- Скільки студентів навчається на платному відділенні Києво-Могилянської академії?

- Студенти, які навчаються на цьому відділенні, становлять лише 15 відсотків. Раніше ми практикували форму стимулювання навчання, за якою студенти, які мали середньорічно 96 балів, у наступному році переводилися у статус безплатників, за яких платила держава. Однак контрольно-ревізійне управління оштрафувало особисто мене за те, що я порушив законодавство. За нашими законами, якщо студент вступив на платну форму навчання, то він повинен згідно з контрактом сплачувати за науку до закінчення навчання. Є ще один спосіб, щоб не платити за навчання: переступити до Академії, тобто ще раз скласти вступні іспити на безплатне відділення, і якщо показники будуть відповідні, то його зарахують на цю форму навчання. Багато студентів так і робить.

- Бути випускником Національного університету «Києво-Могилянська академія» вельми почесно. А де працюють ваші випускники після закінчення Академії?

- Вони мають достатньо широкий вибір. Кожен вважає за честь мати у себе випускника Києво-Могилянки. Багато з наших випускників створюють власні бізнесові структури, якась частина їде працювати за кордон, дехто вчиться за кордоном. Вони працюють і в Кабінеті Міністрів, Верховній Раді, потужних іноземних компаніях. Деякі фірми, як «Крафт Фудс», на дві третини укомплектовані випускниками Києво-Могилянської академії. До речі, нещодавно Президент Віктор Ющенко сказав, що з нових працівників Секретаріату Президента та уряду - 40 відсотків становлять випускники Києво-Могилянської академії, що, звичайно, мене дуже втішило. І навіть не тому, що це випускники нашої Академії, а тому, що ці випускники, між іншим, дуже високого рівня, з високою освітою, з високими патріотичними почуттями, нарешті, вперше за чотирнадцять років стали потрібні Українській державі. До речі, всі уряди Кучми відштовхували моїх випускників, не хотіли брати їх до праці. Навіть існує таке напівсекретне розпорядження Генеральної прокуратури, підписане тодішнім Генпрокурором Васильєвим: «Випускників Києво-Могилянської академії - не брати в органи прокуратури». Я особисто бачив це розпорядження. Тож якщо сьогодні 40 відсотків нових державних співробітників вищого ешелону влади є

випускниками Києво-Могилянської академії, то я спокійний за нашу державу.

- А як розв'язується питання з підтвердженням дипломів Києво-Могилянської академії за кордоном?

- Наш диплом визнається за кордоном, і свідченням цього є наші іноземні студенти. Їх поки що не так багато, як би ми хотіли, бо не маємо доброго гуртожитку, але сподіваюся, що уряд нам в цьому допоможе і розв'яже проблему. Підтверджує цю тезу і той факт, що, мандруючи Сполученими Штатами, ми майже в кожному місті зустрічаємо наших випускників, які вчать на докторських студіях або ждесь працюють. Тобто наш диплом визнається за кордоном.

- Скільки студентів-випускників вийшло із альма-матер з часу відродження Києво-Могилянської академії?

- Ми випустили чотири тисячі дипломованих спеціалістів.

- А зараз скільки студентів навчається у стінах Вашого університету і за якими програмами?

- Зараз навчається три тисячі студентів, і навчання йде лише на стаціонарному відділенні. Ми маємо всі програми: бакалаврські, магістерські. У нас ще є кандидатська дисертація, докторська дисертація, тобто аспірантура, докторантура. Але я не визнаю заочного навчання. Не вірю в заочне навчання. Пригадую, коли я навчався в технікумі, з яким нетерпінням чекав, коли прийдуть заочники. Я їм дуже багато креслив, заробляючи, таким чином, якісь гроші, і після цього зрозумів, що то не є освіта. Тому у нас ведеться тільки стаціонарне навчання.

- За якими спеціальностями навчаються у Києво-Могилянській академії?

- Наша Академія є практично класичним університетом, і ми маємо дуже широкий спектр спеціальностей: філософія, історія, українська мова і література, культурологія, економіка, фінанси, хімія, фізика, біологія, екологія, право, комп'ютерні науки, журналістика, соціальна робота, соціологія, політологія, охорона громадського здоров'я (ми вперше відкрили цю програму в цьому році) і школа бізнесу. Здається, я не проминув жодної спеціальності. Як бачите, досить широкий спектр. А також ми мріємо про відкриття медичного факультету в майбутньому, але це дуже дорогий проект, який поки що нам не під силу. До речі, ми плануємо і теологічний факультет відкрити. Але основна вимога, яку ставимо, - це якість. Якщо ми відчуваємо, що якісно не можемо відкрити медичний факультет, то його не відкриватимемо

до того часу, поки не зможемо це зробити якісно. З теологічним факультетом справа дещо інша. Сьогодні ми вже маємо і відповідні підручники, і кадри - все лише впирається в кошти, але я думаю, що ми і з цим дамо собі раду.

- Пане президенте, китайці - мудра нація і недарма придумали таке жорстоке прислів'я-закляття з побажанням своїм недругам жити у час реформ. Україна ось уже півтора десятиліття живе саме у такому перехідному періоді. Змінюються президенти, парламенти, уряди, а українських громадян продовжують годувати обіцянками кращого майбутнього та райдужними перспективами, які настануть після реформування системи влади, економіки та інших сфер суспільного життя. Як на Вашу думку, чи не затягнувся цей процес?

- Я почну з того, що протягом періоду Незалежності, на превеликий жаль, було дуже мало зроблено для того, щоб Україна стала по-справжньому незалежною державою. Попередні президенти в силу різноманітних обставин провадили таку політику, коли кожен крок звирявся «за московським часом». В такій атмосфері було годі сподіватися на самостійний курс держави. Ви, напевно, пригадуєте, як у своєму першому «тронному» виступі Леонід Кучма заговорив про надання російській мові статусу офіційної. Ви пам'ятаєте, як він звинуватив українську інтелігенцію в тому, що «національна ідея не спрацювала». Не треба забувати, як Леонід Кучма кожного разу, коли виникала якась складна ситуація в державі, наче маленький хлопчик, бігав до дядечків Єльцина та Путіна на поклін за цінними вказівками. Чи з таким «мудрим керівництвом» могла Україна гідно виглядати в очах цивілізованого світу? Я вже не буду говорити про «касетний скандал», продаж ракетних установок «Кольчуга» та багато інших ганебних речей, пов'язаних з найвищим керівництвом держави. Тож якщо говорити про реформи, то ними ніхто серйозно не займався, а спроби Віктора Ющенка та Юлії Тимошенко навести у 2000-2001 роках лад у господарстві відразу наштовхнулися на рішучий опір владної камарильї, яка врешті-решт і досягла свого, відправивши уряд народної довіри у відставку.

Сьогодні перед Президентом та урядом стоїть надскладне завдання - повернути довір'я народу. І якщо це вдасться зробити, то Україна постане перед світом як справді цивілізована європейська держава з тисячолітньою історією. За перші сто днів

новій владі важко змінити все до кращого, але ми повинні набратися терпіння і разом, спільними зусиллями «впрягтися у воза» і витягнути його з рову на рівний гостинець. Це і є наше найголовніше завдання.

- Пане Брюховецький, Ви є членом партії «Народний Союз "Наша Україна"», належите до її керівництва, входите до складу Президії, яка налічує двадцять одну особу і працює над тим, щоб через десять місяців ми могли мати свою, українську за духом, Верховну Раду і законодавчо проводити все те, на що Україна віддавна чекає. Розкажіть детальніше про партію та про ті процеси, які в ній відбуваються.

- Розпочну з того, що п'ятнадцять років тому я пішов з політики. Це був мій свідомий крок. Я тоді був досить активною людиною, одним з організаторів Народного руху, і дуже багато робив для створення Руху, але після цього я вирішив, що піду з політики і займуся Києво-Могилянською академією. Протягом цих років було дуже багато агітації з боку різних партій, в тому числі з обох Рухів та інших політичних сил, щоб я пристав до якоїсь партії. Я завжди відмовлявся і говорив, що у мене є більш важлива справа, якій я присвятив своє життя. І я справді вважаю, що це так, зрештою, події Помаранчевої революції це підтвердили. Навіть якби не було Києво-Могилянської академії - все одно б перемогли, але невідомо, як ці події би розвивалися. Це вони - студенти-києвомогилянці - підняли народ, студентів Києва (і не тільки Києва), і вивели їх на Майдан. Але зараз ситуація дуже складна, тому що перемога Помаранчевої революції - це лише перший крок на шляху до загальної перемоги. Нас чекають надзвичайно важливі вибори, і я вважаю їх, можливо, навіть важливішими, ніж вибори президента, або принаймні рівнозначними. Бо якщо президент не буде спиратися на парламент, то він не зможе багато зробити. Погляньмо на цей парламент, який є сьогодні, - він блокує деякі речі, які пропонує нова влада.

- А з вересня чи січня президентські повноваження будуть ще більше скорочені.

- Так, можливо, не з вересня, але з січня - точно так буде. І тоді великі функції перейдуть до парламенту. Тому я зміню своє рішення і пішов у партійну роботу, пішов у політику. Сподіваюся, що лише на один рік, тому що все ж хочу розбудувати Академію, хочу зробити її одним з кращих університетів світу,

тобто, щоб це визнав весь світ. Тому я пішов на цей крок, вступив у партію, мене обрали до Ради партії, потім - до Президії Ради.

Створення партії йде ентузіастично, хоча я виступаю таким дещо стримуючим елементом, тому що я єдиний не політик серед політиків. І мені трошки збоку ніби видніше цілісну картину. На всіх зборах, де я буваю (а мені доводиться багато їздити країною, зустрічатися з людьми), моя теза така: владу завжди беруть силою (і Майдан це зробив), але утримують владу - мудрістю. Жодну владу за всю історію людства ніхто силою не зміг утримати. Брала - так, це робили. І тому ми повинні розуміти, що є велика держава, велика Україна, яка на сьогодні ще значною мірою розділена. Ми повинні тримати в голові, що за Януковича проголосувало сорок відсотків населення, навіть якщо й не всі розуміли, за кого голосують, за що голосують, навіть якщо припустити, що 10-15 відсотків голосів було сфальсифіковано, то і тоді залишається чверть громадян країни, які голосували за опонента Віктора Ющенка, і з ними теж потрібно рахуватися і зробити так, щоб якомога більша частина суспільства прозріла або ж повірила в реальні зміни до кращого, створити їм ці умови, і тоді вони самі перейдуть з табору опозиції до табору симпатиків цієї об'єднавчої ідеї. І тут треба бути дуже мудрими і зваженими. І я сподіваюся, що побудова партії відбуватиметься саме таким шляхом, принаймні буду робити все, щоб так сталося.

- А що Ви можете сказати про Соціалістичну партію, яка останнім часом досить дивно себе веде? Прикладом може слугувати підписання угоди з російською «Родіною» Рогозіна. Всім відомо, що це доволі одіозні фігури на політичному російському полі. Електорат Ющенка до певної міри терпимо ставився до цих маневрів соціалістів, віддаючи належне їм за підтримку народного кандидата, але останні демарші лідера соціалістів Олександра Мороза викликають в українських громадян здивування і неприховане обурення його поведінкою.

- Це ще раз підтверджує, що треба вигравати парламентські вибори. Якщо ми будемо чесну політику, а Віктор Ющенко - саме така людина, то в такому разі необхідно дотримуватися всіх заздалегідь укладених домовленостей, тому соціалісти й одержали міністерські посади. Проте вони (міністри) не завжди будуть діяти так, як би хотілося, скажімо, Ющенку. І тому треба

створювати свою партію і на її базі формувати свій, а не коаліційний, уряд. Що ж стосується поведінки Олександра Мороза, то навіть, думаю, що це не так Мороз, як його оточення. Воно дуже кон'юктурне і саме тому й плодить такі речі, які розраховані на певні голоси східної частини України під час виборів. Я навіть певен, що в деяких речах Мороз сам насправді так і не думає, особливо стосовно російської мови. Він просто заграє з певною частиною електорату, прекрасно розуміючи, що це неможливо зробити. Страхи, що російську мову можуть проголосити державною, - безпідставні. Це конституційно захищено, і змінити Конституцію дуже важко. Теоретично - можна, а практично - ні. Кучма двічі обіцяв це зробити, але навіть він не був спроможний здійснити свій задум. Я не хочу коментувати дії соціалістів, бо достеменно не знаю, що там у них відбувається, але очевидним є те, що без підтримки Мороза Ющенкові було б дуже важко стати президентом. Тому треба віддати те, що було обіцяно. Але наступні вибори слід вигравати власними силами і не бути залежним від жодної політичної сили.

- Чи можливе на майбутніх виборах блокування «Народного Союзу "Наша Україна"» з Народним рухом Бориса Тарасюка, Українською народною партією Юрія Костенка, Блоком Юлії Тимошенко чи навіть Народною партією Володимира Литвина, якщо на нього взагалі можна розраховувати?

- Я відповім з кінця. Звичайно, можна. Литвин пройшов велику еволюцію, він є дуже стриманим і мудрим політиком. Я свого часу досить скептично ставився до Литвина, але те, як він провадив Верховну Раду через події Помаранчевої революції, було часом філігранною політичною діяльністю, треба віддати йому належне. Я не певен, чи хтось інший зміг би це зробити. Тому я гадаю, що таке блокування швидше за все буде.

Що ж стосується обох Рухів, то з Тарасюком взагалі все досить швидко вирішиться, а що стосується Костенка, то є певні проблеми, і до них треба ставитися нормально. Загалом партія «Народний Союз "Наша Україна"» має більш ліберальний відтінок у своїй ідеології, а Рух Юрія Костенка є більш націонал-демократичним. Можливо, треба залишити Українську народну партію як протипагу ліберальній течії. До речі, я теж не є аж таким лібералом у своїх поглядах, але вважаю, що треба піти для того, щоб навіть занадто ліберальну тенденцію трошки національно офарбовувати. І тому я там. Але треба залишити і для людей, які не хочуть іти у ліберальний рух, щоб фарбувати його

в національні барви, можливість пристати до цього демократичного крила. Зрештою, хай буде ідеологічний спектр. В одному я переконаний, що Юрій Костенко і його партія прийдуть до співпраці з партією Віктора Ющенка, бо інакше вони не матимуть шансів пройти до парламенту.

- А хто формуватиме партійний список «Народного Союзу "Наша Україна"» і яка кількість осіб у ньому буде прохідною?

- Відверто кажучи, не знаю. Я над цим не думаю. Формувати, очевидно, буде Президія партії, я так собі думаю. Але поки що навіть не ведуться розмови. Мова ведеться лише про те, що треба створювати могутню партію.

- Чи члени теперішнього уряду, наприклад той самий Луценко або Турчинов, не захочуть взяти участь у наступних парламентських виборах?

- Можливо, дехто й захоче. Я вважаю, що цей уряд - перехідний. Він за своїм складом достатньо хороший, не буду зупинятися на персоналіях, але перехідний, і можливо, що хтось захоче повернутися до Верховної Ради за той час, але поки що питання конкретних прізвищ просто не стоїть. Так що ще рано про це говорити.

- Як Ви можете прокоментувати ситуацію, що склалася навколо міністра юстиції Романа Зварича?

- Я хочу сказати, що закиди з реекспорту нафти робили Роману Зваричу не Юлія Тимошенко чи члени уряду, а інтернет-видання «Українська правда» та незалежні журналісти. Мені дуже б не хотілося вірити, що це було свідоме введення в оману з боку Зварича. Я його не бачив з початку цього скандалу, але коли особисто побачу, то скажу, що в нього є єдиний правильний шлях: продемонструвати свої дипломи або вибачитися і тоді піти у відставку, тому що міністр юстиції не має права на такі речі. Але якщо він каже, що відповідні дипломи у нього є, то в такому випадку все робиться дуже просто: скликається прес-конференція, показуються дипломи, і все стає на свої місце.

- Як Ви можете оцінити діяльність уряду, очолюваного Юлією Тимошенко? Які є позитивні моменти, і що не дуже приваблює?

- В цілому я оцінюю роботу економічного, фінансового блоків уряду позитивно. Там є дуже серйозні ідеї, що робити, як побороти складну ситуацію, в яку завів Україну попередній уряд,

і тому я до цього ставлюся в цілому позитивно. І Юлія Тимошенко, і Віктор Пинзеник вміють працювати. Позитивною можна назвати роботу уряду в напрямі європейської інтеграції. В цьому плані дуже багато робить Олег Рибачук. З більшими застереженнями я б оцінював роботу уряду в гуманітарній галузі, у сфері освіти, культури. На жаль, дуже багато розмов, але не виробляються стратегічні рішення, а вони повинні бути. Дуже багато інтерв'ю на телебаченні, розмов про те, про се. Міністри повинні працювати, а не виступати на телебаченні. Це мають робити їхні речники. А завдання міністрів - розробляти стратегічні плани розвитку своїх галузей.

- Наприклад українського кінематографа.

- Про кінематограф повинна бути окрема розмова. Тут, взагалі, скандальна ситуація. Правда, нарешті, зняли, і слава Богу, директора кіностудії імені Олександра Довженка - одіозного Приходька, і, можливо, тут щось зміниться. Але як тяжко до цього йшлося. Куди дивилася міністр культури Оксана Білозір, чому радниками у неї з того ж самого кінематографа працюють люди, які вміють дуже багато і гарно говорити про те, що вони патріоти, але насправді такими їх важко назвати, в тому числі й Івана Гаврилюка. З прикрістю і гіркотою згадую його виступ у середині сімдесятих років у своєму рідному місті Черкасах, після чого я не вірю цій людині. Там відбувався творчий вечір Івана Гаврилюка, який він провадив російською мовою. Але найгірше було не те. У Черкасах, в серці України, наприкінці свого виступу Іван Гаврилюк сказав: «А сей час я прочитаю вам свої стіхи. Оні, к сожаленію, на українском язике. Извініте, пожалуйста, но я вам їх прочитаю». Після цього для мене цей актор не існує як громадянин. А сьогодні він є найбільшим дорадником з культури. І я не вірю в якісні зміни у цій галузі.

- Т-а-а-ак, тут, як кажуть, без коментарів. Я голосно мовчу. До речі, минулого місяця я брав інтерв'ю в Петра Борисіва з Голлівуду, який повернувся з Києва, і він приблизно те ж саме сказав, про що говорите зараз Ви. Наразі самі розмови, ніхто нічого не робить. І поки в Києві хазяйнуватимуть Оселедчики й Роднянські, українському кінематографу не бачити перспектив, як своїх власних вух. Він навіть пожартував, що краще закрити кіностудію імені Довженка, ніж плодити низькопробний мотлох для телебачення і наших мізків.

- Він має цілковиту рацію. Кіно - це особливе явище. Там повинна відчуватися державна політика. Якщо в літературу держава не повинна втручатися, бо там якщо є талановита людина, вона проб'ється і без сторонньої допомоги, то кіно - це виробництво. І саме тут найбільш яскраво відображається безпорадність і міністра, і віце-прем'єра з гуманітарних питань. Вони не виробляють стратегічної лінії. Добре, що нарешті зняли Приходька. Вдумайтеся: на посаді директора кіностудії Олександра Довженка працював автор «Довгоносиків». В іншій державі за цю програму просто б у в'язницю посадили. Це просто глумлення і знущання над нацією. І такого «деятеля» призначають на посаду директора кіностудії, що має ім'я всесвітньо відомого українського кінематографіста Олександра Довженка. Вибачте, що ж ця людина може зробити для України. А ми терпимо, я вже не кажу про «Довгоносиків». Слава Богу, що його вже зняли! Нарешті...

- Ви часто їздите Україною, як прості люди сприймають ситуацію в державі?

- Сьогодні в суспільстві дуже високий ступінь очікування позитивних змін. Поки що не можна сказати, що люди вже відчули якісь істотні зрушення. Єдине, що всіх найбільше цікавить, чому Кучма до цього часу ще не сидить в тюрмі. Що тут сказати: давайте будувати правову державу і через суд доводити, хто злочинець, а хто - ні. Бо інакше ми повернемо те, що він робив.

Важливим є те, що більшість людей розуміє, що все змінити, як за помахом чарівної палички, не можна. Тому треба трохи набратися терпіння і дати кредит довіри як уряду, так і Президенту, і тоді настануть зміни, відчутні зміни у нашому житті. Ми перебрали владу з такою кількістю браку і недоліків, що за один-два місяці ситуацію не виправиш. Сподівання суспільства дуже високі, і багато що буде залежати від уряду, від Президента, і в першу чергу від всіх нас.

- Треба зауважити, що ми й так йдемо семимильними кроками, долаючи труднощі в похідному порядку.

- Так, робиться дуже багато, бо і Президент, і Прем'єр-міністр, і члени уряду розуміють, що люди хочуть нормально жити.

- Стрибок української гривні спрямований на її зміцнення, чи не позначиться він негативно на пересічних українських громадянах?

- Я так не думаю. Вважаю це тимчасовим явищем і розцінюю як сміливий крок уряду, покликаний подолати саботаж

нафтотрейдерів, які підняли ціни на бензин (вони зросли в усьому світі), але в Україні присутній спекулятивний варіант. Ціни на нафту прив'язані до ціни долара, тому зниження курсу долара позначиться на зменшенні ціни на нафту. Це ж неприродно, що українські нафтопродукти коштують дорожче, ніж в Америці. І це складно пояснити. Я думаю, що найближчим часом все стане на своє місце.

- Які, на Вашу думку, перспективи таких політичних опонентів, як соціал-демократи, комуністи, соціалісти, представників партії «Регіони України», «Трудової України», «прогресистів» Вітренко, «козачків» Корчинського у цьому парламентському марафоні?

- Думаю, що соціалісти пройдуть до парламенту. Разом з ними туди потраплять комуністи та регіональники. Про інших важко сказати. Можливо, ще соціал-демократи перейдуть цей рубіж, а може, й не подолають його. На мою думку, ця опозиція не може сформуватися, в першу чергу, через те, що її представники не звикли бути на других ролях. Вони козиряться, гоноруються, вкладають шалені гроші, але реально бути в опозиції не можуть. Якщо міркувати реально, то справжньою опозицією, яка, до речі, завжди дисциплінує владу, можуть стати саме соціалісти. Комуністи зі своєю ідеологією вже «дихають на ладан». Вони разом з Вітренко, Корчинським і партією «Регіони України» (яка, на мою думку, теж незабаром розвалиться) вважають, що для опозиції найкращою є ситуація, коли чим гірше в державі, тим краще для них. Це не є роль опозиції, це чистої води деструктивізм. Саме в такому руслі діяла комуністична партія, і сьогодні вона буде об'єднуватися з Вітренко, Корчинським та іншими політичними банкрутами. І вони єдиним хором лятимуть і провладну частину парламенту, і соціалістів. Вони не є конструктивні. Це їхня стихія. Опозиція мусить мати свою позицію. Тому в новому парламенті саме соціалісти мають шанс стати реальною опозицією влади. Але не будемо забігати вперед і дамо подіям розвиватися у своїй черговості.

- Такі особи, як Медведчук, Янукович, Суркіс сьогодні скаржаться на політичне переслідування, хоча всі справи, які розглядаються, не мають під собою політичного тла, а лише пов'язані зі злочинною діяльністю у фінансово-економічній та приватизаційній сфері. Чи не занадто ліберальною є нинішня влада до цих людей, які протягом майже півтора десятиліття «роздягали» Україну?

- Тут існує єдиний шлях. Все це має бути доведене у судах. Все. Інакше не може бути. І я думаю, що воно буде доведене. Дуже важливою є справа Колесникова. Зараз вона є тим лакмусовим папірцем, який покаже, чи зможуть прокуратура і суд довести те, що зробили Колесников та його поплічники. Якщо зможуть, то це буде першим камінцем в їхній (олігархічний) город і ознакою того, що всі, хто скоював злочини, змушені будуть за них відповідати. Тому я б не став говорити про ліберальність, навпаки, вважаю, що треба спокійно і по-діловому відкривати кримінальні справи і доводити. Бо якщо просто так робити, то нічого доброго не буде. У них з'являться шанси кричати на весь світ про політичні репресії. А зараз про репресії ніхто не має підстав говорити, бо мова йде про конкретні кримінальні злочини, за які треба відповідати. І це все треба довести і не зупинитися на півдорозі. Довести справи до кінця і посадити до в'язниці через суд. Тоді все буде в порядку.

- На Вашу думку, міністр внутрішніх справ Луценко на своєму місці?

- Думаю, що так. Послідовність і концептуальне бачення, що злочинців треба посадити за ґрати, у нього є. Він чесний чоловік, хоча, скажімо, ми з ним маємо дещо різні погляди, але це людина, вихована вже Україною, це один із лідерів «Революції на граніті».

- Багато людей перебуває у шоці від вчинку сина Вячеслава Чорновола, Тараса. Що це?

- Він завжди був таким. Просто, хто бачив, що він такий, для них це не виявилось несподіванкою. Я, наприклад, був страшенно здивований, коли його наші ж хлопці затагли в політику. Це людина безпринципна, яка не думає своєю головою і надзвичайно амбітна. І дуже прикро за Вячеслава Максимовича, що у нього такий син. Просто нема про що говорити.

Напередодні запрошення його на посаду начальника штабу Януковича він мені подзвонив. Я до сьогодні не знаю, чому він вирішив мені подзвонити. Ми з ним знайомі, але не настільки. Це знайомство на рівні «добридень» - «добридень». Взагалі його манера, після того, як він став депутатом, зверхньо розмовляти з людьми мені завжди не подобалася. І раптом він телефонує і пропонує зустрітися. Я запитав, з якою метою. На що він відповів: «На душі так тяжко від того, що це все так робиться». А я йому відповів: «Пане Тарасе, у всьому, що робиться поганого у вас на душі, ви самі винні. Ви поводите себе ганебно. За те,

що ви зробили, вам не може бути прощення». - «Ну так тоді зустрічі не буде», - вигукнув він. Я його перебив і сказав: «По-перше, я цієї зустрічі не просив, а по-друге, навіть якби ми і зустрілися, то я б вам все одно руки не подав».

Я до сьогодні так і не знаю, чому він зателефонував мені і шукав зустрічі зі мною.

- Він, напевно, почував себе зацькованим і загнаним в глухий кут і тому, можливо, й зателефонував.

- Він сам себе загнав у цей кут. Це все ганебно. Цьому немає ніяких пояснень і виправдань немає. Коли мені розповідають, що от хтось розмовляє російською мовою, то я інколи кажу: «Тарас Чорновіл говорить українською мовою, син дисидента, але це не є показником патріотизму».

- На жаль, таких «козачків» серед нас є багато. Але головне те, що не вони визначають обличчя української нації. І великим щастям для українців усього світу є те, що ми маємо відроджену Києво-Могилянську академію, яка є справжньою кузницею свідомих та високоосвічених українських патріотів. Тож бажаю Вам, шановний пане президенте, міцного здоров'я, творчих сил та натхнення працювати на цій благодатній ниві та виховати ще не одне покоління молодих українських патріотів. Щастя вам Боже!

- Широ дякую Вам за побажання і запрошую всіх охочих до Києво-Могилянської академії! Ласкаво просимо!

*Розмову вів головний редактор
часопису «Час і події» (США)
Володимир Павелчак*